

Eiropas Komisija sagatavojsi priekšlikumus par zvejas iespējām Baltijas jūrā 2012. gadā

✓Zinātnes rekomendācijas

Jau „Zivju Lapā” Nr. 7 rakstījām par Starptautiskās Jūras pētniecības padomes (ICES) sagatavoto Baltijas jūras zivju krājumu novērtējumu un priekšlikumiem Eiropas Komisijai zvejas intensitātes regulēšanai un pieļaujamajai nozvejai Baltijas jūrā 2012. gadā. Šo priekšlikumu mērķis – nodrošināt zinātniski pamatotu un ilgtspējīgu zivju resursu izmantošanu.

✓Eiropas Komisijas priekšlikums

Pamatojoties uz ICES zinātniskajiem ieteikumiem un Eiropas Komisijas zinātniski konsultatīvās struktūrvienības – Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komitejas (ZZTEK) priekšlikumiem, kā arī uz Eiropas Savienības pamatnostādņem par ūdeņu dzīvo resursu izmantošanu ilgtspējīgos ekonomiskajos, vides un sociālajos apstākļos, Eiropas Komisija 15. septembrī pieņēma „Priekšlikumu Padomes regulai ar ko 2012. gadam nosaka konkrētu zivju krājumu un zivju krājumu grupu zvejas iespējas, kuras piemērojamas Baltijas jūrā”. Priekšlikuma mērķis ir noteikt dalībvalstu zvejas iespējas attiecībā uz komerciāli vissvarīgākajiem zivju krājumiem Baltijas jūrā 2012. gadā.

Šajā priekšlikumā Eiropas Komisija ierosina palielināt kopējo pieļaujamo nozveju (KPN) abiem Baltijas jūras mencas krājumiem (Rietumbaltijas un Austrumbaltijas krājumiem), kā arī diviem – Rietumbaltijas un Botnijas – līča reņģes krājumiem. Ņemot vērā Baltijas jūras pārējo zivju krājumu noplicināto stāvokli, to nozveja ir jāsamazina. Komisija turklāt ierosina zvejas kuģiem jūrā pavadāmo dienu skaitu mencas zvejā saglabāt iepriekšējam gadam noteiktajā līmenī. Priekšlikumu virsmērķis ir, ievērojot zinātniskos ieteikumus, panākt, lai zvejniecība Baltijas jūrā būtu ilgtspējīga gan no vides, gan no ekonomiskā skatpunkta. Šie Eiropas Komisijas priekšlikumi attiecas uz visiem Eiropas Savienības dalībvalstu zvejas kuģiem, kas darbojas Baltijas jūrā.

Jūrlietu un zivsaimniecības komisāres Marijas Damanaki komentārs: „Ar šo priekšlikumu tiek gādāts par Baltijas jūras zivju krājumu saglabāšanu šodien un turpmākajām paaudzēm. Mūsu mērķis ir nodrošināt šo resursu atbildīgu pārvaldību saskaņā ar nozares reformas principiem. Īstenojot iecerēto un sasniedzot maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu, mūsu nozare iegūs ne tikai veselīgākus zivju krājumus, bet arī lielākus ienākumus un vairāk darba vietu.”

✓Konkrētāk par atsevišķiem zivju krājumiem Eiropas Komisijas priekšlikumā

Menca

Kā liecina ICES novērtējums, mencas krājumi Baltijas jūrā strauji atjaunojas, kas ir gan ļoti striktās zvejas regulēšanas saskaņā ar *Mencas krājumu ilgtermiņa pārvaldības plāna nostādņem*, gan labvēlīgā pēdējo gadu jūras hidroloģiskā režīma rezultāts. Atbilstoši šim novērtēju-

mam un minētajam pārvaldības plānam Komisija ierosina palielināt Baltijas jūras mencas KPN par 15% – austrumu krājumam (līdz 67 850 tonnu apjomam) un par 13% – rietumu krājumam (līdz 21 300 tonnu apjomam). Latvijas zvejniekiem tas dotu attiecīgu mencas nozvejas kvotu palielinājumu kā atklātajā jūrā, tā arī piekrastē.

Reņģe

Komisija ierosina palielināt Rietumbaltijas reņģes krājuma KPN gandrīz par trešdaļu (līdz 20 900 tonnu apjomam) un nedaudz – par 2% – Botnijas līča reņģes KPN (līdz 106 000 tonnu apjomam). Abos minētajos rajonos Latvija nezvejo. Toties reņģes krājumi jūras centrālajā daļā un Rīgas jūras līcī, pēc Komisijas viedokļa, vēl nav pietiekami atguvušies, tāpēc tiek ierosināts KPN šiem diviem krājumiem samazināt attiecīgi par 33% un 21%. Šāds samazinājums, it sevišķi Rīgas jūras līcī, ļoti negatīvi ietekmētu mūsu iespējas reņģes zvejā.

Brētliņa

Komisija ierosina samazināt brētliņas KPN par 26% jeb līdz 213 110 tonnu apjomam.

Brētliņa Baltijas jūrā ir galvenais mencas barības objekts, tādēļ mencas krājumu krasais pieaugums pēdējos gados izsauc būtisku brētliņas skaita samazināšanos, kas savukārt samazina zvejai atvēlēto brētliņas krājuma daļu. Jau šim gadam brētliņas nozvejas kvotas tika ievērojami samazinātas. Brētliņas zveja Latvijai ir ļoti svarīga gan pēc nozvejas apjomiem, gan kā izejvielu ieguves avots šprotu ražošanā, tāpēc Komisijas ierosinātais kvotu samazinājums būtu smags trieciens Latvijas zvejas un zivju apstrādes ekonomikai.

Lasis

Baltijas jūras laša krājumus veido atsevišķu upju populācijas. Lai laša populācijas spētu atgūties un sasniegt ilgtspējīgu līmeni, Komisija ierosina samazināt tā KPN jūras centrālajā daļā – par gandrīz 80%, Somu jūtas līcī – par gandrīz 30%. Ierosinātais samazinājums ir saskaņā ar saņemtajiem zinātniskajiem ieteikumiem. Komisijas 12. augustā ierosinātā *Daudzgaļu plāna Baltijas laša krājuma pārvaldībai* īstenošana visās piekrastes valstīs vieš cerības uz laša krājuma stāvokļa uzlabošanu. Latvijas lašu zveju Komisijas ierosinātais KPN samazinājums praktiski neietekmēs, jo faktiskā šīs sugas nozveja Latvijā, dažādu iemeslu dēļ (roņu postījumi piekrastes zvejas rīkos, dreifējošo tīklu zvejas aizliegums Baltijas jūrā kopš 2008. gada, dioksīnu normas lašos un attiecīgi tirdzniecības ierobežojumi) jau ir stipri zemāka par noteiktajām kvotām.

Jāatzīmē, ka Baltijas jūras Reģionālā konsultatīvā padome, kas ir zvejniecības pārstāvības orgāns attiecībā uz Eiropas Savienības Kopējās zivsaimniecības politikas īstenošanas priekšlikumiem un lēmumiem, neatbalsta Komisijas politiku krasi samazināt KPN brētliņas un vairākiem reņģes krājumiem.

☑ Latvijas pozīcija attiecībā uz Eiropas Komisijas priekšlikumiem

Latvijas pozīcija attiecībā uz Eiropas Komisijas priekšlikumiem tiek izstrādāta, un par tās pamatnostādņem Zemkopības ministrija sniedza informāciju Zivsaimniecības konsultatīvajā padomē 26. septembrī. Latvijas zvejniekus neapmierina krasā un ne visai pamatotā brētliņas kvotu samazināšana par 26%, kam būtu ļoti negatīvas sociāli ekonomiskās sekas.

Loģiskāks būtu mencas nozvejas lielāks palielinājums, tādējādi vienlaicīgi samazinot mencas negatīvo ietekmi uz brētliņas krājumiem, kas savukārt neprasītu tik būtisku brētliņas nozvejas samazinājumu. Tāpat Latvija neredz pamatu reņģes kvotu samazinājumam Rīgas jūras līcī par 21%. Zinātniskā institūta BIOR vasarā Rīgas jūras līcī veikta reņģes krājumu hidroakustiskā uzskaitē neapstiprina šāda samazinājuma nepieciešamību.

Latvijas zivsaimniecības pārstāvjiem Briselē gaidāmas sīvas cīņas, aizstāvēt mūsu zvejnieku intereses. Jāatzīmē, ka Latvijas sabiedrotie šais jautājumos ir arī mūsu kaimiņvalstis – Igaunija un Lietuva.

Sagatavoja Māris Vītiņš,
LLKC Lauku attīstības nodaļas vecākais konsultants

Iespaidīga zivju pārstrādes ražotne izveidota Alsungā

Alsungā 16. septembrī svinīgā ceremonijā tika atklāta SIA Venta FM zivju miltu un eļļas ražotne.

Uzņēmuma valdes priekšsēdis Jānis Zoldners pastāstīja, ka ražotnē, apstrādājot zivju atkritumus un sīkas svaigās zivis, pirmajā darbības gadā plānots saražot ap 3000 tonnu zivju miltu un 750 tonnu zivju eļļas.

„Gatavo produkciju plānojam eksportēt uz Eiropas un NVS valstīm,” skaidroja J. Zoldners. „Bet, ja būs pieprasījums, nedaudz varēsīm pārdot tepat Latvijā.”

Alsunga par ražotnes būvniecības vietu izvēlēta tādēļ, ka tā atrodas pa vidu starp neaizsalstošajām ostām Ventspili un Liepāju un netālu ir arī Pāvilosta. Ražotnes būvniecība un ražošanas iekārtu iegāde izmaksājusi 3,5 miljonus latu. Rūpnīcas vadītājs prognozē, ka būvniecība atmaksāsies piecos gados. Sākotnēji uzņēmums plāno strādāt ar trīs miljonu latu apgrozījumu gadā, ražotnē būs 15 darbinieku, bet nākotnē strādājošo skaits varētu pieaugt līdz 20.

Ražošanas process būs automatizēts, tādēļ daudz darbinieku nevajag, atzina J. Zoldners. Izejvielas zivju miltu un eļļas ražošanai uzņēmums iepirks no visām lielākajām Latvijas zvejniecības kompānijām. Jau zināms, ka piegādātāju vidū būs SIA *BraDava* un SIA *Verģi*, priekšligumi par izejvielu piegādi noslēgti arī ar poļu un dāņu zvejniekiem. Projekts īstenots ar Eiropas Savienības atbalstu zivju pārstrādes un akvakultūras programmā, galvenokārt izmantojot *Swedbank* piešķirto aizdevumu, bet daļu izmaksu sedzis uzņēmuma akcionārs SIA *Agrolats Holding*.

SIA *Venta FM* padomes priekšsēdētājs un SIA *Agrolat Holdings* īpašnieks Vitauts Paškauskis teica: „Mūsu uzņēmuma stratēģija pēdējos gados ir šāda: pašiem ražot, pašiem pārstrādāt un pašiem tirgot. Tikai tad uzņēmums var pelnīt. Mēs jau iepriekš tirgojām zivju miltus, bet paši neražojām. Bet tirgus iet gan uz augšu, gan leju, un grūtības rodas gan ražotājiem, gan tirgotājiem un pārstrādātājiem. Lai to mazinātu, gribam darīt visas trīs lietas paši.”

Prieku par investīciju ienākšanu un darbavieta izveidošanu pauda arī Alsungas novada domes priekšsēdētājs Grigorijs Rozentāls. „Pēdējo reizi kāda ražošanas ēka Alsungā tika uzbūvēta padomju laikos, kad šeit bija samērā turīgs kolhozs,” viņš piebilda.

Juris Lipsnis
(Saskaņojot ar redakciju, pārpublicēts no laikraksta *Kurzemnieks*)

Sveiks, novadniek, kaimiņ un draugs!

Privāto un publisko partnerattiecību biedrība „Sernikon” tika dibināta 2009. gada 7. septembrī, lai rūpētos un mēģinātu uzlabot Carnikavas novada iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Viens no tās uzdevumiem ir panākt uzņēmēju, pašvaldības un atsevišķu individuālu sadarbību savas lauku teritorijas dzīves kvalitātes uzlabošanā un zivsaimniecības nozares atbalstīšanā. Lai arī iedzīvotājiem ir dažāda dzīves pieredze un līmenis, tomēr var vienoties, mobilizēties un rast risinājumus problēmām.

Biedrības mērķis ir ne tikai veicināt, bet arī atbalstīt sabiedrības iesaistīšanos lauku teritoriju un

zivsaimniecības attīstībā. Svarīgi ir attīstīt sadarbību starp pašvaldību, NVO un iedzīvotājiem, lai varētu novadu padarīt vēl patīkamāku un pieejamāku gan sev, gan citiem. Viens no uzdevumiem ir arī koordinēt un piesaistīt finansiālus, materiālus un intelektuālus resursus biedrības mērķu sasniegšanai.

Viens no finansiālajiem resursiem ir iesaistīšanās LEADER projektos, kas piešķir zināmu finansējumu biedrībai, lai varētu veidot un rakstīt projektus tieši lauku teritoriju un zivsaimniecības attīstībai.

Piemēram, ir apstiprināta zvejas uzņēmuma „GRIF 93” teritorijas labiekārtošana, lai veiksmīgāk turpinātu savu darbību, kā arī Novadpētniecības muzeja būvniecība. LEADER projektu ietvaros tiek attīstīts pasākums 413 „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā”. Tā pamatuzdevums ir veicināt lauku teritorijā ekonomikas dažādošanu un dzīves kvalitāti, lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu pieejamību, un atbalstīt vietējo iedzīvotāju iniciatīvu, iesaistoties sabiedriskajās aktivitātēs.

Biedrības stratēģijā noteiktās atbalstāmās aktivitātes ir inventāra un aprīkojuma iegāde, kā arī maza apjoma infrastruktūras izveide (t.sk. jauna būvniecība un rekonstrukcija) pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai, kā arī inventāra un aprīkojuma iegāde, kā arī maza apjoma infrastruktūras izveide (t.sk. jauna būvniecība un rekonstrukcija) sabiedrisko aktivitāšu (t.sk. apmācību un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laikā pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai.

Šīs aktivitātes ir piemērotas, lai attīstītu tos pakalpojumus, kas tieši lauku iedzīvotājiem ir grūti pieejami vai

vispār nav sasniedzami. Ir nepieciešams iedzīvotājus aktivizēt un dot viņiem iespēju piealīties dažādās aktivitātēs, lai jaunieši/pieaugušie varētu izklaidēties un iegūt zināšanas par dažādām tēmām ne tikai galvaspilsētā. Galvenais ir rast risinājumu tieši tām problēmām, kas kavē pilnvērtīgu tālākizglītošanos.

2011. gadā ir paredzēts vairāk iepazīt un iesaistīt sabiedrību savās darbībās, piemēram, organizēt seminārus tieši par projektu rakstīšanu, kā arī izsludināt jaunus konkursus novada attīstībai. Svarīgi atcerēties, ka viens pats nav celma gāzējs, tieši tāpēc biedrība sadarbojas ar Lauku atbalsta dienestu, Lauku un Zivsaimniecības tīklu un, protams, arī ar citām biedrībām. Pagaidām ejam uz mūsu izvirzītajiem mērķiem lēnām, bet pamatīgi.

Padarīsim ikvienam iedzīvotājam uzturēšanos Carnikavas plašajā un skaistajā novadā patīkamu. Svarīgi atcerēties, ka katram novada iedzīvotājam ir iespēja kaut ko mainīt savā vidē, apkārtņē un dzīvē, piemēram, iesaistoties projektā.

Ja ir jautājumi, sūti uz info@sernikon.lv.

Ar cieņu,
PPP Sernikon valdes locekle Aija Kalniete

Daži interesanti fakti par nēģiem

Kad Rīgas Centrāltirgū uz letes parādās svaigi nēģi, tas nozīmē, ka to zvejas sezona ir sākusies. Šajā rakstā sniegšu īsu ieskatu, kā noris šīs dabā visai apslēptās sugas – upes nēģa (*Lampetra fluviatilis*) – dzīve, kā tas tiek aizsargāts, kā regulē nēģu zveju.

☑ Vispirms par zveju

Gan nēģu zvejai atļautās upes, gan zvejas periodu, gan pieļaujamo zvejas rīku skaitu, pamatojoties uz zinātniskā institūta BIOR priekšlikumiem, nosaka MK noteikumi „Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos”. Tātad nēģu jebkura veida amatierzveja ir aizliegta, bet rūpnieciskā ieguve atļauta Daugavā no 1. augusta līdz 30. aprīlim, Braslā, Gaujā, Irbē, Lielupē, Sakā, Salacā, Svētupē, Užavā un Ventā – no 1. augusta līdz 31. janvārim, pārējās upēs, kurās atļauta nēģu zveja – no 1. novembra līdz 31. janvārim. Atšķirība zvejas periodos noteikta sakarā ar to, ka nēģa nārsta efektivitāte Daugavā Rīgas HES izraisīto kraso ūdens līmeņa svārstību dēļ ir ļoti zema, un nēģis praktiski tiek mākslīgi pavairots, tādēļ uz nārstu Daugavā ienākušos nēģus drīkst apzvejot intensīvāk. Savukārt atsevišķās mazajās upēs, kā Agē, Grīvā, Melsila upē, Pēterupē, Pilsupē un Vitrupē, kur nēģu populācija ir skaitliski mazāka un vairāk aizsargājama, zveju atļauts uzsākt tikai 1. novembrī. Arī zvejas rīku veids un skaits katrā upē ir stingri limitēti: Daugavā atļauts zvejot ar 219 nēģu mudiem un 22 nēģu tīkliem, bet pārējās galvenajās nēģu zvejas upēs atļautais mudu skaits ir šāds: Salacā – 135, Gaujā – 122, Ventā – 56, Sakā – 16, Irbē – 14, Užavā – 4, atlikušajās mazajās upītēs – 1 līdz 2 mudi katrā. Tātad galvenos nēģu lomus dod Daugava, Salaca, Gauja, Venta, Saka un Irbe. Zvejas sekmes atsevišķos gados nosaka gan

meteoroloģiskie apstākļi un upju straume nēģu migrācijas laikā, gan uz nārstu migrējošo nēģu paaudžu ražība. Nēģu kopējā nozveja Latvijā pa gadiem svārstās 70–115 tonnu līmenī, un tā ir nozīmīgs iekšējo ūdeņu zivju resursu devums.

Gads	Nozveja, tonnas
2006	96
2007	113
2008	111
2009	85
2010	73

☑ Upes nēģis dabas aizsardzības kontekstā

Kad Latvija gatavojās iestāties Eiropas Savienībā, mums bija jāpierāda, ka nēģa rūpnieciskā zveja pie mums ir tradicionāla, ka tā tiek stingri limitēta un kontrolēta, ka veicam šīs sugas krājumu mākslīgo atražošanu un tiek nodrošināta upes nēģa populācijas ilgtspējība. Iemesls – Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvā 92/43/EEK „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” upes nēģis ir iekļauts Kopienā īpaši nozīmīgu dzīvnieku sugu sarakstā, kuru ieguvei savvaļā dalībvalstīm ir jāpiemēro speciāli, nēģu populāciju aizsargājoši apsaimniekošanas pasākumi.

Upes nēģis ir iekļauts arī Baltijas jūras Vides aizsardzības komisijas (HELCOM) veidotajā Sarkanajā sarakstā, kurš ietver apdraudētās un prioritāri aizsargājamās Baltijas jūras zivju sugas. Upes nēģis šai sarakstā atrodas galvenokārt sakarā ar nēģa populāciju sarukšanu Baltijas jūras baseina dienvidrietumu rajonos. Igaunijā, Somijā un Zviedrijā, tāpat kā Latvijā, nēģa populācijas ir samērā stabilas un ierobežoti tiek arī apzvejotas. Upes nēģa Baltijas jūras ziemeļu populācijas ir daudzskaitlīgākās visā šīs sugas izplatības areālā Ziemeļjūra baseinā, Atlantijas okeāna austrumu piekrastē un Vidusjūras ziemeļrietumos līdz Itālijai.

Īsi par nēgu bioloģiju

Latvijā ir sastopamas trīs nēgu sugas: upes nēgis (*Lampetra fluviatilis*), straute nēgis (*Lampetra planeri*) un jūras nēgis (*Petromyzon marinus*).

Straute nēgis (*Lampetra planeri*)

Straute nēgis ir plaši izplatīts mazajās un pītēs un strautes, šīs sugas īpatnība ir tā, ka tas visu dzīvi līdz dzimumnobrašanās, tas ir, 3–5 gadus, pavada kāpura (ņurņika) stadijā, ieracies dūņās, ir akls un pārtiek no detrita. Kad kāpurs pārvēršas 10–15 cm garā pieaugušā īpatnī, tas atstāj dūņas, nārsto un pēc nārsta iet bojā, jo pieaugušā stadijā šai sugai barības vads ir atrofēts.

Jūras nēgis (*Petromyzon marinus*)

Jūras nēgis Latvijā ir samērā rets viesis, tā parastais izplatības areāls ir Atlantijas okeāna Eiropas un Ziemeļamerikas piekraste, Vidusjūras rietumi un Amerikas Lielie ezeri. Šī suga izceļas ar daudz lielākiem izmēriem, sasniedzot pat 90 cm garumu. Jūras nēgis nārsto upēs, arī tā kāpuri ierokas dūņās, 3–7 gadu vecumā kļūst pieauguši, migrē uz jūru, kur aug, barojas (piesūcoties) ar citu zivju un jūras zidītāju asinīm un audiem; pēc dažiem jūrā pavadītiem gadiem tie nobriest nārstam un migrē uz upēm. Pēc nārsta jūras nēgis iet bojā.

Upes nēgis (*Lampetra fluviatilis*)

Mūsu raksta galvenais varonis – upes nēgis, tāpat kā jūras nēgis, arī ir anadroma ceļotājzivju suga, tas ir tāda, kuras pieaugušie īpatņi barojas un aug jūrā, bet, sasneguši 30–38 cm garumu un nobrieduši nārstam, ieceļo upēs. Migrācija upēs galvenokārt sākas augustā un maksimumu sasniedz oktobrī – novembrī, bet turpinās vēl visu ziemu līdz pavasarim. Šis ir arī nēgu zvejas laiks. Dzīves jūras periodā nēgi barojas pārsvarā ar reņģēm, brētliņām, salakām un citām zivīm, tām piesūcoties un izsūcot asinis un citus audus, tādēļ nēgis pieskaitāms plēsējiem. Kad nēgis pēc jūrā pavadītajiem 1,5–2 gadiem nobriest nārstam un dodas upēs, tā barības vads ir atrofējies un nēgis vairs

nebarojas. Nēgu migrācija pa upi uz augšu pārsvarā notiek diennakts tumšajā laikā un pastiprinās intensīvākā upes straumē. Nēgis nārsto maijā, kad ūdens temperatūra ir sasniegusi 12–16 °C, izvēloties oļainas un grantainas vietas upju straujtecēs vai krācēs. Nārsts noris ātri, ilgst tikai divas nedēļas. Nārstam nēgi izmanto „ligzdu” – nelielu padziļinājumu upes gultnē, kuru veido. Nārsta laikā tēviņi un mātītes savijas līdz 12 zivju „kamolā” – notiek iznērsto ikrus apaugļošana. Apaugļotie ikrus pielīp pie grunts, un no tiem divu nedēļu laikā izšķīļas kāpuriņi, kas, straumes nesti, nonāk līdz smilšainām un dūņainām vietām, kur tie „ieurbjas” grunti, tajā dzīvo un aug 3–5 gadus. Iznārstojušie upes nēgi, tāpat kā citas nēgu sugas, iet bojā. Kad kāpuri sasniedz 7–10 cm garumu, tie pamet grunti un attīstās par jauniem nēgiem: tiem pakāpeniski izveidojas acis, žaunu spraugas, mutes piesūcekņi, spuras u.c. orgāni, tas ir, tie uzsāk pilntiesīga nēga dzīvi un attīstību, lai agrā pavasarī dotos uz jūru.

Ēnēgus pavairo arī mākslīgi

Ja dabā būtu ekoloģisks līdzsvars, upes nešķērsotu aizsprosti un upju grantainās un oļainās straujtes neaizaugtu, nēgu populācijas pašas nodrošinātu sava skaita saglabāšanu. Tomēr tas tā nav, un kopš pagājušā gadsimta astoņdesmitajiem gadiem Latvijā valsts zivju audzētavas ir regulāri inkubējušas upes nēga ikrus un izlaidušas upēs to kāpurus. Līdz 2009. gadam valsts aģentūras „Latvijas Zivju resursu aģentūra” zivju audzētavas Gaujā, Daugavā un Ventā izlaida 11–15 miljonus nēgu kāpuru gadā. „Zivju resursu mākslīgās atražošanas rīcības plāns 2011.–2013. gadam” paredz ik gadu Gaujas, Ventas un mazo upju baseinos izlaist 3,5 milj. un Daugavas lejtecē – 4,5 milj. nēga kāpuru. Šo uzdevumu veiks zinātniskā institūta BIOR zivju audzētavas.

Tomēr, ja nerūpēsimies par mūsu upju tīrību un necīnīsimies pret mazo upju pārvēršanu par „HES dīķu kaskādēm”, būs grūti saglabāt senās nēgu zvejas tradīcijas Latvijā, kas dod būtisku artavu piekrastes rajonu zvejniekiem, papildina mūsu galdu ar tikai Latvijā ražotām delikatesēm un piesaista simtiem tūristu – nēgu zvejas un apstrādes interesentu.

Sagatavoja Māris Vitiņš,
LLKC Lauku attīstības nodaļasvecākais konsultants

Rakstā izmantoti sekojoši literatūras avoti:

Andis Mitāns, 2010. *Viss par nēgiem. Latvijas Zivsaimniecības gadagrāmata 2010. Zivju fonds, Rīga: 104-110.*
Peter S Maitland, 2003. *Ecology of the River, Brook and Sea lamprey. Conserving Natura 2000 Rivers. Ecology Series English Nature, No. 5: 52*
Foto: UK Environment Agency un Brian Morland

ZIVJU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvo izdevumus “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa” Jūsu e-pasta kastītē! Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; lestage nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EZF
EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDS:
ZIVSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJA

Zivsaimniecības Sadarbības tīkls